

*Załącznik nr 1 do Uchwały nr 1 RR z dnia 17.09.2024 r.
w sprawie zatwierdzenia
projektu Szkolnego programu wychowawczo – profilaktycznego
Szkoły Podstawowej im. Jana Brzechwy w Świbie*

Szkolny program wychowawczo- profilaktyczny w Szkole Podstawowej im. Jana Brzechwy w Świbie

Wstęp

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny realizowany w Szkole Podstawowej im. Jana Brzechwy w Świbie opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez radę pedagogiczną, radę rodziców i samorząd uczniowski, wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy. Treści szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny.

Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmocniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej. Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Program wychowawczo-profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wyników ewaluacji programu wychowawczo - profilaktycznego,
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- wniosków i analiz z pracy zespołów zadaniowych, zespołów przedmiotowych, zespołów wychowawczych,
- dokumentów i spostrzeżeń nauczycieli, uczniów, rodziców.
- ankiet przeprowadzonych wśród uczniów, rodziców i nauczycieli.

Podstawowym celem realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym. Ważnym elementem realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

Podstawowe zasady realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, rada rodziców, samorząd uczniowski),
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (np. udział organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły),
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu,
- inne (ważne dla szkoły, wynikające z jej potrzeb, specyfiki).

Misja szkoły

Misją Szkoły Podstawowej im. Jana Brzechwy w Świbie jest kształcenie i wychowanie w duchu wartości i poczuciu odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata, kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami, także przedstawicielami innych kultur. Szkoła zapewnia pomoc we wszechstronnym rozwoju uczniów w wymiarze intelektualnym, psychicznym i społecznym, zapewnia pomoc psychologiczną i pedagogiczną uczniom. Misją szkoły jest uczenie wzajemnego szacunku i uczciwości jako postawy życia w społeczeństwie i w państwie, w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych, a także budowanie pozytywnego obrazu szkoły poprzez kultywowanie i tworzenie jej tradycji. Misją szkoły jest także przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych oraz troska o bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców.

Sylwetka absolwenta

Dążeniem Szkoły Podstawowej im. Jana Brzechwy w Świbie jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój. Uczeń kończący szkołę, posiada następujące cechy: kieruje się w codziennym życiu zasadami etyki i moralności, zna i stosuje zasady dobrych obyczajów i kultury, szanuje siebie i innych, jest odpowiedzialny, zna historię i kulturę własnego narodu i regionu oraz tradycje szkoły, przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny życia, zna i rozumie zasady współżycia społecznego, jest tolerancyjny, korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, racjonalnie wykorzystuje narzędzia i technologie informatyczne, jest ambitny, jest kreatywny, jest odważny, jest samodzielny, posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych, szanuje potrzeby innych i jest chętny do niesienia pomocy, jest odporny na niepowodzenia, integruje się z rówieśnikami i prawidłowo funkcjonuje w zespole, inne, przyjęte wartości oraz celów wychowawczych i profilaktycznych szkoły.

Cele ogólne

Działalność wychowawcza w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych,
- psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej,
- społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych,
- aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
- kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
- współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych,
- wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli,

- wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami,
- doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów,
 - wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
 - kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym,
 - przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej,
 - wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

- poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,
- rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów,
- kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
- kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,

- prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej,
- doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych skierowanych do uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

- dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych,
- udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomania.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

- wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na ryzyko zachowań ryzykownych,
- wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.
- realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii,
- przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
- kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,

- doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych,
- włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

Zadania profilaktyczne programu to:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,
- znajomość zasad ruchu drogowego – bezpieczeństwo w drodze do szkoły,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (lekarstw bez wskazań lekarskich, papierosów, alkoholu i narkotyków),
- eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej,
- niebezpieczeństwa związane z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji,
- wzmocnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość,
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem.

Struktura oddziaływań wychowawczych

➤ **Dyrektor szkoły:**

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspirowanie nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych,

organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,

- stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem szkolnym oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

➤ **Rada pedagogiczna:**

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
- opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z radą rodziców ,
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością
- uczestniczy w realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego,
- uczestniczy w ewaluacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego

➤ **Nauczyciele:**

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych, uczestniczą w realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego,
- reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- udzielają uczniom pomocy w przewyciężaniu niepowodzeń szkolnych,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,

- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
 - wspierają zainteresowania i rozwój osobowy ucznia,
- **Wychowawcy klas:**
- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie,
 - rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów,
 - na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym programie wychowawczo-profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
 - przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
 - zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
 - są członkami zespołu wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
 - oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,
 - współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
 - wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
 - rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
 - dbają o dobre relacje uczniów w klasie,
 - podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
 - współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
 - podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych,

➤ **Zespół wychowawców:**

- opracowuje projekty procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, zasad współpracy z instytucjami i osobami działającymi na rzecz uczniów, propozycje modyfikacji zasady usprawiedliwiania nieobecności, karania, nagradzania, wystawiania ocen zachowania i innych,
- analizuje i rozwiązuje bieżące problemy wychowawcze,
- ustala potrzeby w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych nauczycieli, w tym rozpoczynających pracę w roli wychowawcy,
- przygotowuje analizy i sprawozdania w zakresie działalności wychowawczej i profilaktycznej szkoły,
- inne, wynikające ze specyfiki potrzeb danej szkoły.

➤ **Pedagog szkolny/psycholog/pedagog specjalny:**

- diagnozuje środowisko wychowawcze,
- zapewnia uczniom pomoc w odpowiednich formach,
- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną,

➤ **Rodzice:**

- współtworzą szkolny program wychowawczo-profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w zebraniach organizowanych przez szkołę,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- rada rodziców uchwała w porozumieniu z radą pedagogiczną program wychowawczo-profilaktyczny szkoły.

➤ **Samorząd uczniowski:**

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- współpracuje z wychowawcami i radą pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

Diagnoza problemów występujących w społeczności szkolnej

Przeprowadzona diagnoza została oparta na obserwacji rozwoju uczniów, ich funkcjonowania na terenie szkoły i poza nią, analizie zapisów w dzienniku, licznych rozmowach z nauczycielami i rodzicami. Podjęte działania diagnozowały zakres występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących i czynników ryzyka związanych z zagrożeniem używania substancji psychotropowych. Przeprowadzona analiza pozwoliła wyłonić najistotniejsze czynniki ryzyka.

Czynniki ryzyka związane ze szkołą i środowiskiem rodzinnym ucznia to:

- trudności w budowaniu poprawnych relacji między uczniami (odrzućenie przez rówieśników),
- niska kultura osobista uczniów (agresja słowna, brak szacunku wobec siebie wzajemnie oraz wobec dorosłych, lekceważenie obowiązujących norm),
- brak umiejętności radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych (niedostateczne kierowanie własnym zachowaniem, brak kontroli),
- niepowodzenia szkolne (trudności w uczeniu się wynikające z różnych przyczyn),
- przemoc rówieśnicza (przypadki stosowania agresji fizycznej oraz autoagresji),
- brak umiejętności organizowania i wykorzystywania wolnego czasu,

- nadmierna ilość czasu spędzanego przed komputerem, nieumiejętne korzystanie z portali społecznościowych,
- konflikty między rodzicami (separacje, rozwody),
- problem alkoholowy w rodzinie,

Zaplanowane działania mają na celu minimalizować w/w zjawiska oraz zapobiegać ich powstawaniu.

Czynniki chroniące:

- silna więź emocjonalna z rodzicami,
- zainteresowanie nauką, odnoszenie sukcesów,
- posiadanie zainteresowań, zamiłowań, pasji,
- uwewnętrzniony szacunek do norm, wartości i autorytetów,
- wrażliwość społeczna,
- wiedza na temat skutków zagrożeń wynikających z różnych zachowań ryzykownych,
- poczucie przynależności do grupy rówieśniczej,
- pełnienie ról aprobowanych społecznie,
- pozytywny klimat szkoły,
- okazje do przeżycia sukcesu i rozpoznawania własnych osiągnięć,
- zdecydowany brak akceptacji przez szkołę dla przemocy,
- akceptująca i życzliwa postawa nauczycieli wobec uczniów.

Szkoła jest przede wszystkim miejscem profilaktyki uniwersalnej, adresowanej do wszystkich uczniów. W jej zakresie realizowane są następujące działania:

- wspieranie rozwoju osobowości dzieci i młodzieży,
- uczenie ich radzenia sobie w sytuacjach stresowych, rozwiązywania konfliktów,
- uwrażliwianie na problemy innych ludzi,
- nawiązywanie prawidłowych relacji z rówieśnikami i dorosłymi,
- dostarczanie informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i tym samym umożliwianie dokonania świadomego wyboru,
- stwarzanie możliwości zaangażowania w działalność pozwalającą realizować potrzebę rozwijania zainteresowań, aktywności, osiągnięcia sukcesu (zajęcia dodatkowe, konkursy),
- promowanie zdrowego trybu życia i zdrowego odżywiania się,

- stwarzanie w szkole takiego klimatu, by jak największa liczba uczniów systematycznie uczęszczała do szkoły.

W przypadku profilaktyki selektywnej i wskazującej niezbędna jest wcześniejsza diagnoza, która dostarczy informacji na temat liczebności grupy podwyższonego ryzyka. Jej celem jest zmniejszenie szkód doznawanych na skutek podjęcia zachowań ryzykownych, ograniczenie intensywności i czasu trwania dysfunkcji, umożliwienia wycofania się z zachowań ryzykownych, zapobieganie przyszłym szkodom. W przypadku profilaktyki wskazującej istnieje potrzeba skorzystania z pomocy specjalistów w zakresie tworzenia grup socjoterapeutycznych, poradnictwa rodzinnego czy też indywidualnego.

Harmonogram działań

Sfera intelektualna

Zadania	Forma realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin
Rozpoznanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów	Przeprowadzenie w klasach diagnoz i ankiet wstępnych, obserwacje podczas bieżącej pracy	nauczyciele, wychowawcy	wrzesień/ październik
Rozwijanie zainteresowań i zdolności uczniów	Przygotowanie uczniów do konkursów, zawodów sportowych, wyjazdy do muzeum, teatru, przygotowanie programów artystycznych na uroczystości szkolne, prezentowanie talentów na forum szkoły, przeprowadzenie przez nauczycieli zajęć lekcyjnych z wykorzystaniem aktywizujących metod pracy	nauczyciele przedmiotów nauczyciele dyrektor	cały rok zgodnie z kalendarzem szkolnych uroczystości zgodnie z terminami obserwacji lekcji ustalonymi w planie nadzoru
Rozwijanie umiejętności rozpoznawania uzdolnień i predyspozycji zawodowych	Zajęcia z orientacji zawodowej	wychowawcy, pedagog szkolny, nauczyciel doradztwa zawodowego	zgodnie z planem wychowawców w poszczególnych klasach
Podnoszenie efektów kształcenia poprzez uświadamianie wagi edukacji i wyników egzaminów zewnętrznych	Lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce, szkolne konkursy	przewodniczący zespołów przedmiotowych	zajęcia zgodne z planem opracowanym w zespołach wychowawczych

Uczenie planowania dobrej organizacji własnej pracy	Lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce, praktyczne sposoby zarządzania czasem na warsztatach prowadzonych przez pedagoga szkolnego	wychowawcy, pedagog szkolny	zgodnie z planem zajęć
Poszerzenie wiedzy na temat ochrony danych osobowych	realizacja programu edukacyjnego „Twoje dane, twoja sprawa”; Dzień Ochrony Danych Osobowych	koordynator programu, wychowawcy	zgodnie z harmonogramem

Sfera moralna

Kształtowanie szacunku do ludzi, wrażliwość na potrzeby drugiego człowieka, prawidłowe rozumienie wolności jednostki oparte na poszanowaniu osoby ludzkiej, prawa do prywatności	Działalność charytatywna, wolontariat szkolny, realizacja programu edukacyjnego „Twoje dane, twoja sprawa”.	opiekun Samorządu Uczniowskiego, wychowawcy	cały rok
Rozwój poszanowania dziedzictwa narodowego i kształtowanie świadomości narodowej	Świętowanie rocznic i wydarzeń patriotycznych, lekcje wychowawcze na temat patriotyzmu	nauczyciele wskazani jako odpowiedzialni za poszczególne działania	zgodnie z kalendarzem uroczystości
Poznanie kultury rodzimej, zaznajamianie z kulturą regionu	Wycieczki tematyczne, lekcje wychowawcze	nauczyciele	według terminów wycieczek planowanych przez wychowawców i nauczycieli
Poznanie dorobku kulturalnego	Lekcje wychowawcze	nauczyciele, wychowawcy,	cały rok

Europy, świata, wykształcenie postawy tolerancji i szacunku dla innych narodów, kultur, religii	poświęcone tej tematyce, wycieczki	psycholog	
Uczenie właściwego pojęcia tolerancji, odwagi w reagowaniu na niesprawiedliwość, krzywdę drugiego człowieka, agresję	Warsztaty organizowane przez pedagoga szkolnego, lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce	pedagog szkolny, wychowawcy klas, psycholog	zgodnie z harmonogramem

Sfera fizyczna

Promowanie zdrowego stylu życia	Dzień sportu, zajęcia o zdrowym stylu odżywiania się oraz znaczeniu ruchu w życiu człowieka prowadzone przez wychowawców, realizacja „Programu dla szkół”	nauczyciel WF, nauczyciele biologii oraz wychowawcy klas	zgodnie z harmonogramem
---------------------------------	---	--	-------------------------

Sfera społeczna

Kształtowanie przekonania o społecznym wymiarze istnienia osoby ludzkiej, a także o społecznym aspekcie bycia uczniem szkoły	Omówienie zasad i statutu szkoły i regulaminów szkolnych, lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce	wychowawcy	wrzesień - październik
Uczenie działania zespołowego, tworzenie klimatu dialogu i efektywnej współpracy,	Warsztaty z zakresu komunikacji społecznej, pracy w zespole, funkcjonowania	pedagog szkolny, psycholog, pedagog specjalny	zgodnie z harmonogramem

umiejętności słuchania innych i rozumienia ich poglądów.	wśród innych, analizy sytuacji problemowych i możliwości ich konstruktywnego rozwiązywania		
Uczenie zasad samorządności i demokracji	Wybory do samorządu uczniowskiego, wybory samorządów klasowych, bieżąca kontrola ich działalności, wybory opiekuna samorządu uczniowskiego	opiekun Samorządu Uczniowskiego	zgodnie z programem zajęć w I półroczu
Uświadomienie zagrożeń związanych z używkami	Zajęcia, pogadanki dotyczące używek	pedagog szkolny, wychowawcy, psycholog	cały rok
Kształtowanie postawy szacunku wobec środowiska naturalnego	Udział w akcjach charytatywnych na rzecz zwierząt, wycieczki krajoznawcze	nauczyciel przyrody, biologii, opiekun SU	cały rok
Kształtowanie postawy poszanowania prawa do prywatności drugiego człowieka	realizacja programu edukacyjnego „Twoje dane, twoja sprawa”; Dzień Ochrony Danych Osobowych	koordynator programu, wychowawcy	zgodnie z harmonogramem
Kształtowanie aktywnej postaci wobec przyszłej pracy zawodowej oraz wymagań rynku pracy	Warsztaty prowadzone przez pedagoga szkolnego, doradcę zawodowego	pedagog szkolny, nauczyciel doradztwa zawodowego	cały rok
Współpraca z instytucjami w celu uzyskania informacji o sytuacji na lokalnym rynku	Analizy ofert, nauka wypełniania dokumentów związanych z podjęciem pracy zawodowej,	pedagog szkolny, nauczyciel doradztwa zawodowego	cały rok

pracy	przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej przed podjęciem pracy		
Systematyczne monitorowanie frekwencji uczniów na zajęciach lekcyjnych	Analiza frekwencji uczniów, systematyczne informowanie rodziców o absencji uczniów, wywiadówki, indywidualne spotkania z rodzicami	dyrektor, wychowawcy	cały rok
Zapoznanie rodziców i uczniów z ofertą pomocy psychologiczno-pedagogicznej	Lekcje wychowawcze, lekcje z pedagogiem poświęcone tej tematyce, zebrania z rodzicami	Wychowawcy, pedagog szkolny, psycholog, pedagog specjalny	cały rok
Uświadomienie rodziców o istocie rozmów z dziećmi w domu, interesowaniu się ich potrzebami	Pogadanki na zebraniu z rodzicami, warsztaty dla rodziców, rozmowy indywidualne	Wychowawcy klas, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog	wrzesień, według potrzeb
Monitorowanie i egzekwowanie przestrzegania standardów ochrony małoletnich w szkole	Działanie zgodne z procedurami zawartymi w Standardach ochrony małoletnich	Dyrektor szkoły, pedagog, pedagog specjalny, psycholog	cały rok szkolny

Sfera emocjonalna

Nauka nabywania świadomości własnych słabych i mocnych stron, kształtowanie	Lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce	pedagog szkolny, psycholog, wychowawcy, pedagog specjalny	zgodnie z planami wychowawców klas
---	--	---	------------------------------------

samoakceptacji, budowanie poczucia własnej wartości			
Kształcenie umiejętności rozwiązywania problemów bez użycia siły	Lekcje wychowawcze z wykorzystaniem filmu o agresji i jej unikaniu	pedagog szkolny, psycholog, pedagog specjalny	cały rok
Rozwijanie u uczniów umiejętności radzenia sobie ze stresem i trudnościami, a także kształtowanie postaw optymizmu, empatii, wytrwałości i wiary w siebie	Realizacja Programu „Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej”	pedagog szkolny	cały rok

VIII. Zasady ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- analizę dokumentacji,
- przeprowadzanie ankiet, wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- rozmowy z rodzicami,
- wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli,
- analizy przypadków.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym przez zespół ds. ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego powołany przez dyrektora. Zadaniem zespołu jest opracowanie planu ewaluacji, organizacja badań oraz opracowanie wyników.

Z wynikami prac zespołu w formie raportu ewaluacyjnego zostanie zapoznana rada pedagogiczna i rada rodziców.

Program wychowawczo-profilaktyczny został uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Szkoły Podstawowej w Świbie dnia 17 września 2024 r.

Załącznik nr 1

Najważniejsze cele w pracy wychowawczej w bieżącym roku szkolnym są ukierunkowane na:

- propagowanie aktywności fizycznej, edukacja w zakresie nauki pierwszej pomocy,
- utrwalanie wśród uczniów zachowań asertywnych, mających na celu nieuleganie presji rówieśników i otoczenia,
- propagowanie zachowań proekologicznych,
- wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli,
- przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom,
- wspieranie dobrostanu dzieci i młodzieży, ich zdrowia psychicznego,
- rozwijanie u uczniów empatii i wrażliwości na potrzeby innych
- rozwijanie motywacji do nauki.

Załącznik nr 2

W ramach realizacji Programu wychowawczo – profilaktycznego Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Świbie współpracuje z :

1. Komendą Powiatową Policji w Kępnie
2. OSP w Świbie,
3. Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Kępnie,
4. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie,
5. Powiatową Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną w Kępnie,
6. Urzędem Miasta i Gminy w Kępnie,
7. Remedium – ośrodkiem diagnostyczno – terapeutycznym.

Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78 poz. 483 ze zm.).
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2024 r. poz. 986).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2024 r. poz. 750).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2024 r. poz. 737).
- Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 2151).
- Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 1939).
- Ustawa z 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1162).
- Ustawa z 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz.U. z 2024 r. poz. 987).
- Ustawa z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U. z 2024 r. poz. 560).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 1604).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 1449).
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2024/2025.
- Statut Szkoły Podstawowej im. Jana Brzechwy w Świbie
- Standardy Ochrony Małoletnich przyjęte w szkole